

מה בפרק? 13 משימות מגוונות על «אזרחות טובה». מומלץ לקרוא קודם את דף הסיכום. משימות פתוחות - עונים במשפטים מלאים ומנמקים.

1 איזו מהפעולות הבאות היא השתתפות פוליטית?

- ☐ א. התנדבות בבית אבות
☐ ב. כתיבת מכתב לחבר כנסת בעניין חוק מוצע
☐ ג. עזרה לשכן בקניות
☐ ד. השתתפות בטיול שנתי

2 מה מבדיל מרי אזרחי מעבירה רגילה על החוק?

- ☐ א. הוא נעשה בסתר כדי לא להיתפס
☐ ב. הוא נעשה בגלוי, בלי אלימות, מתוך מצפון ובנכונות לשאת בעונש
☐ ג. הוא תמיד חוקי
☐ ד. הוא כולל שימוש בכוח

3 מהי «ערבות הדדית»?

- ☐ א. תחושת אחריות של כל אחד גם לגורל האחרים
☐ ב. חובה לשלם מסים
☐ ג. זכות להפגין
☐ ד. ויתור על דעה כדי למנוע ויכוח

4 מיינו את הפעולות לפי סוג ההשתתפות:

- הצבעה בבחירות לכנסת
 חונכות לתלמיד צעיר
 חתימה על עצומה לשינוי חוק
 הפגנה חוקית מול משרד ממשלתי
 איסוף מזון למשפחות לפני החג
 שנת שירות

השתתפות פוליטית	השתתפות אזרחית

5 התאימו בין המושג לבין הדוגמה:

א		ב
1. ציות לחוק		א. «זה לא העניין שלי, שמישהו אחר יטפל»
2. סובלנות		ב. מקשיבים בכבוד לחבר שחושב אחרת
3. אכפתיות		ג. עוצרים ברמזור אדום גם כשהכביש ריק
4. אדישות		ד. מדווחים לעירייה על מדרכה שבורה

6 סמנו נכון או לא נכון, ותקנו את המשפטים השגויים:

משפט	נכון	לא נכון
א. בדמוקרטיה מותר לבקר את השלטון ולהפגין.		
ב. מחאה אלימה היא דרך לגיטימית כשהמטרה צודקת.		
ג. אחוז הצבעה נמוך מחליש את הדמוקרטיה.		
ד. שיח מכבד פירושו להסכים עם כולם.		

7 השלימו את «כללי השיח המכבד» בעזרת המחסן:

עובדות הרעיון עד הסוף אדם מעליבים

מתווכחים עם (1) , לא עם האדם. מקשיבים (2) לפני שעונים. בודקים (3) לפני ששולחים. לא (4) ולא מחרימים. זוכרים שמאחורי כל מסך יש (5) אמיתי.

8 השלימו: לכל מצב כתבו מה יעשה «אזרח טוב» ואיזו תכונה זה מבטא.

מצב	מה יעשה אזרח טוב?	תכונה
ראיתם בקבוצת הכיתה תמונה מביכה של תלמיד		
בשכונה יש ספסלים שבורים כבר חודשים		
ביום הבחירות אחיכם הגדול לא רוצה ללכת להצביע		

9 קראו את המקרה וענו:

תלמידי שכבה ט' התנגדו להחלטת בית הספר לבטל את הטיול השנתי. קבוצה אחת כתבה מכתב מנומק להנהלה ואספה חתימות; קבוצה אחרת הציעה לא להיכנס לשיעורים עד שההחלטה תשתנה, ושני תלמידים כתבו ברשת עלבונות נגד המנהל.

א. אילו מהפעולות הן מחאה לגיטימית? נמקו.

ב. מה הבעיה בכתיבת העלבונות ברשת?

ג. איך הייתם מציעים להמשיך כדי להשפיע?

10 קראו את הקטע וענו:

אזרח החליט לא לשלם קנס חניה, כי לדעתו השלטים ברחוב מבלבלים. הוא לא הודיע לאיש ולא פנה לבית המשפט.

א. האם זה מרי אזרחי? נמקו לפי המאפיינים.

ב. מה הדרך הנכונה לפעול במקרה כזה?

11 הציגו שני טיעונים בעד מרי אזרחי ושני טיעונים נגדו.

12 «אזרח טוב עושה רק מה שהחוק דורש». האם אתם מסכימים? נמקו בעזרת שני מאפיינים של אזרח טוב.

13 תכננו פעולה התנדבותית קטנה לכיתה שלכם: מה תעשו, למי זה יעזור, ואיזה ערך זה מבטא?